

POSTANOWIENIE

3 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 3 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. B.
przeciwko Spółdzielni [...] w R.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na skutek skargi kasacyjnej S. B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z 14 lutego 2023 r., I AGa 107/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od S. B. na rzecz Spółdzielni [...] w R. 5400 złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia S. B. do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Powód S. B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 14 lutego 2023 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy w sposób szczegółowo określony w skardze kasacyjnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (dalej: „u.s.m.”) przez ustalenie, kiedy dochodzi do spełnienia warunków, które powodują, że spółdzielnia może wypowiedzieć umowę na podstawie ww. przepisu, w szczególności przez wskazanie, kiedy niewłaściwe postępowanie członka spółdzielni utrudnia lub uniemożliwia realizację zadania inwestycyjnego, a tym samym utrudnia lub uniemożliwia przeniesienie własności lokali wchodzących w skład zadania inwestycyjnego?

Ponadto powód powołał się na istniejące w sprawie zagadnienia prawne:

1) Czy na podstawie art. 20 u.s.m. spółdzielnia mieszkaniowa może wypowiedzieć umowę w przypadku utrudnienia lub uniemożliwienia ustanowienia odrębnej własności tylko jednego lokalu (tego, który stać się ma własnością członka spółdzielni, któremu ma być wypowiedziana umowa o budowę lokalu), czy w przypadku utrudnienia lub uniemożliwienia ustanowienia odrębnej własności większej liczby lokali budowanych w ramach tego samego procesu inwestycyjnego?

2) Czy nieopłacenie regularnie rat przez innych członków spółdzielni powinno być brane pod uwagę przy wypowiedzeniu umowy o budowę lokalu na podstawie art. 20 ust. 2 u.s.m. w stosunku do jednego z nich w sytuacji, gdy członek spółdzielni nie wie o zaległościach w opłatach pozostałych członków spółdzielni oraz nie jest świadomy wpływu własnego uchybienia terminu wpłaty raty na poczet kosztów budowy lokalu na realizację całego procesu inwestycyjnego?

3) Czy w sytuacji, gdy prace budowlane obiektu budowlanego (bloku) zakończono w uzgodnionym terminie, inwestycja została zakończona a mieszkania zostały przekazane członkom spółdzielni w przewidzianym w umowach terminie, spółdzielnia można wypowiedzieć umowę z członkiem spółdzielni na podstawie art. 20 ust. 2 u.s.m., tj. na podstawie braku możliwości lub poważnego utrudnienia dalszej realizacji zadania inwestycyjnego lub ustanowienia odrębnej własności lokali?

4) Czy w sytuacji, gdy prace budowlane obejmujące budowę lokalu mieszkalnego w obiekcie budowlanym (mającym być przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu) zostały zakończone a inwestycja była w trakcie rozliczania, tj. skierowano przez spółdzielnię mieszkaniową wniosek o uzyskanie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego oraz w terminie przewidzianym w umowie rozpoczęto przekazywanie kupującym tych mieszkań, co do których została dokonana wpłata całości ceny, można wypowiedzieć umowę członkowi spółdzielni ze względu na to, iż dalsza realizacja zadania inwestycyjnego lub ustanowienie odrębnej własności lokali jest niemożliwe lub poważnie utrudnione, tak jak miało to miejsce w przypadku niniejszej sprawy?

5) Czy wypowiedzenie zawartej z powodem umowy o budowę lokalu, który został wybudowany również za wkład wniesiony przez powoda (który na okres roku zamroził swoje środki pieniężne), po tym jak ceny na rynku nieruchomości, a w szczególności ceny mieszkań gwałtownie wzrosły i sprzedaż mieszkania innemu nabywcy za cenę znacznie wyższą niż przewidzianą w umowie z powodem, uzyskując przy tym dodatkowy profit kosztem powoda jako konsumenta, stanowi naruszenie zasad obrotu gospodarczego oraz zasad współżycia społecznego?

6) Czy brak jakiejkolwiek weryfikacji przez spółdzielnię mieszkaniową jako profesjonalistę prawdziwości rzekomego podpisu powoda na piśmie z 3 czerwca 2020 r. wskazującego numer rachunku bankowego, na który spółdzielnia miała rzekomo dokonać zwrotu wpłaconych przez powoda na poczet wkładu budowlanego środków pieniężnych, w sytuacji, gdy już podczas pobieżnych oględzin ww. pisma na pierwszy rzut oka widać, że widniejące na nim podpisy rzekomo naniesione przez dwie osoby złożyła ta sama osoba, przy jednoczesnym

uwzględnieniu faktu, że spółdzielnia posiada dokumenty z oryginalnymi podpisami osób wymienionych w ww. piśmie oraz dane kontaktowe tych osób – należy uznać za brak należytej staranności przez spółdzielnię jako podmiotu profesjonalnego?

W odpowiedzi na skargę pozwana wnosila o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni orzecznictwie i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest natomiast zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej

subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Nieodzwonne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wypowiedzią a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Po pierwsze, skarżący w sposób nieuprawniony połączył pierwszą i drugą przesłankę kasacyjną, co wskazuje na ignorowanie zasad obowiązujących przy formułowaniu i uzasadnianiu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący formułując pod przedstawionymi zagadnieniami prawnymi twierdzenie, że „w świetle powyższego wydaje się, iż istnieje potrzeba dokonania wykładni art. 20 ust. 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych” (k. 5 skargi), zdaje się nie rozróżniać poszczególnych przesłanek kasacyjnych. Wszystkie zagadnienie prawne zostały sformułowane w związku z wykładnią art. 20 ust. 2 u.s.m. Nie jest natomiast możliwe, aby ten sam przepis stanowił podstawę dla przesłanek kasacyjnych z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Po drugie, mimo powołania się na rozbieżności w orzecznictwie sądów w zakresie wykładni art. 20 ust. 2 u.s.m., skarżący ani nie przytacza orzeczeń uzasadniających tezę o istnieniu rozbieżności, ani nie wskazuje na czym rozbieżność ta miałaby polegać.

Po trzecie, sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie mają charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje ich szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, w tym z osobą powoda, co oznacza, że znaczenie tych zagadnień nie wykracza poza niniejszą sprawę. Skarżący dąży bowiem nie do uzyskania abstrakcyjnej odpowiedzi dotyczącej wykładni określonych przepisów, ale oceny trafności wydanego rozstrzygnięcia na płaszczyźnie subsumpcji.

Po czwarte, skarżący nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi w zakresie przesłanek kasacyjnych, na które się powołuje. Uzasadnienie to przybrało bowiem formę dwóch zdań (k. 5 skargi

kasacyjnej). Co prawda w uzasadnieniu skargi znajduje się fragment oznaczony jako „Podstawy skargi kasacyjnej i zagadnienia prawne” (k. 7 skargi), jednak brak w nim wyodrębnionego uzasadnienia przedstawionych przez skarżących zagadnień. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest natomiast odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania a stosownie do art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

(D.Z.)

[AŁ]